

Forvaltning:
Familie og Beskæftigelse

Ansvarlig afdeling:
Børn og familieafdelingen

Pejlemærke i sundhedspolitik:

Sunde rammer

Anbefaling fra Forebyggelsespakke (Hvilken/nej):

Fysisk aktivitet:

Fremme af fysisk aktivitet og motorik i dagtilbud

Specialiseret rådgivning vedrørende børns motoriske udvikling

Opsporing af børn med motoriske vanskeligheder og/eller lavt fysisk aktivitetsniveau.

Tilbud til borgere med særlige behov.

Aktiv bevægelseskultur i kommunens institutioner

Samarbejde om fremme af fysisk aktivitet på tværs af forvaltningsområder

Tidshorizont:

Opstart: Primo 2019

Fuldt implementeret: 2022

Se tidshorizont for hvert enkelt tiltag under beskrivelsen

Problemstilling:

Motorisk udvikling i barndommen har betydning for trivsel ligesom der er sammenhæng mellem børns fysisk aktivitet og deres indlæring. Hos voksne har fysisk aktivitet også mange positive effekter. Fysisk aktivitet af en vis intensitet og varighed mindsker risikoen for forhøjet blodtryk, hjerte-kar-sygdom, type 2 diabetes og osteoporose (knogleskørhed) og medvirker til, at immunforsvaret forbedres ligesom det mentale og sociale velbefindende øges. Desværre viser tal i Aalborg kommune at

- Hver fjerde barn har ikke alderssvarende motorik ved indskoling (Data fra Aalborg Sundhedspleje, 2018)
- 77% af børnehavebørnene bevæger sig dagligt eller næsten dagligt i en grad så de bliver svedige eller forpustede. Andelen falder i 5 klasse til 66% og 55% i 8 klasse. 10% kan betegnes som decideret inaktive. (Sundhedsprofil for børn og unge Aalborg kommune).
- Stærk stigning i antallet af unge (16-24 år) som er fysisk inaktive fra ca. 12% til 22% (Sundhedsprofil Aalborg Kommune)

Sidst er fysisk aktivitet én af flere sundhedsudfordringer hos udsatte. Såfremt udsatte i Aalborg kommune i deres sundhedsvaner ligner førtidspensionister, så svarer det til at 46% er fysisk inaktive. Ser man imidlertid på tal fra den nationale sundhedsprofil for udsatte, så viser den at 62% af de udsatte, angiver at de ikke dyrker nogen form for motion. Andelen, der ikke dyrker motion stiger med stigende antal belastende livsomstændigheder. Hver år kan 13% af alle dødsfald i den danske befolkning relateres til fysisk inaktivitet i fritiden og personer der er fysisk inaktive dør i gennemsnit 8-14 år tidligere end fysisk aktive. (SUSY Udsat 2017, Statens institut for Folkesundhed)

Beskrivelse af indsats (indhold):

Indsatsen rummer en portefølje af tiltag på baggrund anbefalinger i forebyggelsespakken Fysisk aktivitet og den aktuelle status i BFA:

BFA vil i indsatsen have særligt fokus

1: Fremme af fysisk aktivitet og motorik i dagtilbud. Dette vil primært ske gennem implementering af den styrkede pædagogiske læreplan – særligt via læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse, herunder mere systematik i forhold til bevægelsesaktivitet, bedre anvendelse af uderummet samt læringsrummet både inde og ude. BFA vil også have fokus på anvendelsen af digitale værktøjer som kan understøtte fysisk aktivitet. Endvidere vil der blive arbejdet på en eventuelt justering af konceptet "Kroppen på toppen" 0-6 årsområdet. Elementet i den pædagogiske læreplan skal være implementeret 1. juli 2020.

2: Specialiseret rådgivning vedrørende børns motoriske udvikling. 1. januar 2019 samles den fysio - og ergoterapeutiske bistand 0-6 år i ét team under Udviklingsafsnit for børn og unge i FB (6-18 år samles tilsvarende i PPR). Dette muliggør styrkelse af koordinering og sammenhæng til øvrige aktiviteter på 0-6 års området samtidig med at der fokuseres på at styrke den generelle og specialiserede indsats på 0-6 års området ved at øge fokus på træning som en del af børns hverdagsaktiviteter i børnenes læringsmiljøer. Tiltaget startes op i 2019 og vil være fuldt implementeret 2020

3: Opsporing af børn med motoriske vanskeligheder og/eller lavt fysisk aktivitetsniveau. Der eksisterer et velfungerende opsporingsarbejde mellem sundhedspleje, pædagoger i dagtilbud, læger, forældre m.m. men der er lang ventetid, hvis behov for specialiseret rådgivning. Ventetiden forventes nedbragt via forrige beskrevne tiltag hvor fysioterapeuter og ergoterapeuter får en udgående funktion. Der følges op på effekten i forhold til ventetid fra start 2020 til 2022.

4: Tilbud til borgere med særlige behov. I indsatsperioden vil der være fokus på at formidle tilbud til udsatte voksne samt børn og unge i udsatte positioner og/eller særlige behov. Det være sig tilbud og partnerskaber i Sundhed og kulturforvaltningen (fx Vanebryderne og 'Bevæg dig for livet' initiativer) og evt. tilbud i Ældre og handicap. Og det være sig tilbud inden for det frivillige område fx idrætsforeninger og sociale foreninger. Opstart 2019 og frem til 2022

5: Aktiv bevægelseskultur i kommunens institutioner. Sammen med fritidscentrene og dagtilbud 0—6 år vil der sættes fokus på hvordan der kan arbejdes med bevægelseskulturen (fx Mere fysisk aktivitet i løbet af dagen; Mindre stillesiddende tid med mobiltelefoner, tablets, spillkonsoller og computere; Fremme af gang og cykling mellem hjem og dagtilbud, skole, fritidshjem og klub og ved udflugter i skoletiden; Fysiske rammer både ude og inde, der understøtter fysisk aktivitet; Regler og normer, der støtter fysisk udfoldelse hos børnene. Opstart 2019 og forløb frem til 2022. Endvidere vil der være fokus på en aktiv bevægelseskultur i BFAs Bo og samværstilbud for børn i udsatte positioner og voksne udsatte.

6: Samarbejde om fremme af fysisk aktivitet på tværs af forvaltningsområder: BFA vil have særligt fokus på evt. snitflader og samarbejds muligheder med andre forvaltninger. Fx By og landskabsforvaltningen i forhold til at sikre gode muligheder for børn og unge, når det gælder at bevæge sig til og fra institutioner på cykel, men også viden om tilgængelige grønne ude arealer i forlængelse af BFAs dagtilbud, fritidscentre og botilbud mv.

Det gælder også samarbejde med skoleforvaltningen, hvor skolesundhedsplejerskerne har en særlig aktie. I BFA vil det blive prioriteret at give skolesundhedsplejerskerne et uddannelsesforløb med over skriften "Den motiverende samtale, med særligt fokus på reflekteret lytning". Kompetencerne bidrager til at støtte børn og forældre i deres motivation til livsstilsændringer og/eller skabe balance.

I forbindelse med tiltag omkring aktiv bevægelseskultur vil det blive undersøgt om der er synergi ved at samarbejde om tiltag skoleforvaltningen omkring børn og unge samt Ældre og handicap i forhold til børn og unge i udsatte positioner og udsatte voksne

Opstart 2019 og forløb frem til 2022.

Forventet resultat:

- En større andel børn har alderssvarende motorik ved indskolingsundersøgelsen
- En større andel børn og unge er aktive og bevæger sig dagligt
- Børn, unge og voksne med særlig behov får kendskab til relevante tilbud i forhold til fysisk aktivitet i kommunen og/eller i frivillige foreninger m.v.

Målgruppe (afgrænsning evt. inklusionskriterier):

- Børn i dagtilbud og dagpleje 0-6 år
- Børn og unge i fritidscentrene
- Børn, unge og voksne med særlig behov

Aktører:

- FB(BFA)
- Sundhed og Kulturforvaltningen.
- Skoleforvaltningen
- By og landskabsforvaltningen.
- Frivillige foreninger
- Ældre og handicapforvaltningen

Sammenhæng til eksisterende indsatser:

- Den styrkede pædagogiske læreplan – særligt temaet Krop, Sanser og Bevægelse samt udeliv i temaet Natur, udeliv og science.
- Udviklingsstrategi for børn, unge og familier i Aalborg Kommune 0-18 år. 2016-2020. 2. udgave 2018.
- Bevæg dig for livet

Indsatsen er samtidig et vigtig fundament i forhold til forslaget om "Forebyggelse af overvægt" samt "tidlig indsats mental sundhed"